

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra

Archív písomnej dokumentácie

1. V archíve odborných správ a posudkov:

- a) bolo zaevidovaných a katalogizovaných 808 záverečných správ a posudkov. Celkový počet evidenčných jednotiek geologickej dokumentácie v archíve ŠGÚDŠ tým dosiahol počet 84 201. Okrem toho sa zaevidovalo 38 ks duplikátov.
- b) do budovanej informatickej databázy bolo uložených 4 866 nových dokumentografických údajov zo záverečných správ a posudkov. Na internet (<http://geodata.gssr.sk/geofond>) je pripravených 47 972 záznamov.

2. Študovňa archívu odborných správ ŠGÚDŠ zaznamenala:

- 579 záujemcov,
- 2 737 návštev,
- 20 193 výpožičiek geologickej dokumentácie.

V reprografickom pracovisku bolo na požiadanie pracovísk ŠGÚDŠ a MŽP SR vyhotovených 48 832 kópií a pre ostatných záujemcov 19 791 kópií z geologickej dokumentácie a iných materiálov.

Pracovisko archívu písomnej dokumentácie v Spišskej Novej Vsi v rámci svojej činnosti zabezpečuje výpožičnú činnosť fondu správ. Fond obsahuje 6 147 archívnych jednotiek, ktoré sa tiež ukladajú do bibliografického systému ISIS (doteraz je uložených 5 900 ks. ZS).

Počet výpožičiek za rok 2002 v SNV bol 369 ks pre pracovníkov ŠGÚDŠ a 265 ZS pre záujemcov mimo našej organizácie (študenti a iní).

Na základe preberacieho protokolu sa prevzalo (skontrolované prílohy a vypracovaný zoznam) a spracovalo na trvalé uchovanie do archívu 200 ks ZS a geologických ložiskových štúdií z fondu ŽELBA, a. s., SNV (v likvidácii).

Registre

Hlavnou náplňou oddelenia registrov, ako to vyplýva aj z názvu oddelenia, je spracúvanie odborných výsledkov geologických prác a dokumentácie geologických správ a získaných informácií na základe príkazov MŽP SR z iných organizácií do registrov sekundárnych informácií. Z toho vyplývali úlohy, ktoré sa riešili v rámci zabezpečovania, aktualizácie a tvorby prírastkov v jednotlivých registroch geologickej preskúmanosti z územia Slovenska, tvorba a aktualizácia klasických registrov, tvorba a aktualizácia počítačovej databázy v textovej a grafickej forme a poskytovanie informácií z jednotlivých registrov na prezenčné štúdium vo forme písomných a telefonických informácií, spracovanie špeciálnych informačných požiadaviek na základe požiadaviek na riešenie geologickej problematiky a informačných správ.

Register	Počet stránok	Prírastky	Celkový počet v registri
prieskumných území	32	25	362
návrhov prieskumných území	32	28	279
vyjadrenia k investičnej výstavbe		236	4 616
zosuvov	86	13	11 378
vrto	174	0	86 898
hydrogeologických vrto	314	111	22 523
skládok	121	6	8 687
mapovej a účelovej preskúmanosti	30	284	9 290
geofyzikálnej preskúmanosti	13	36	3 673
starých banských diel	25	79	16 458
geochemický	2		19 535

1. Register prieskumných území (PÚ) a navrhovaných prieskumných území (NPÚ)

Riešili sme problematiku prieskumných území, overovali konflikty záujmov, vyjadrovali sme sa k navrhovaným oblastiam z hľadiska správneho udania súradníc, plochy, katastrálnych území, zasahovania do iných určených území, podávali informácie žiadateľom PÚ, pravidelne vypracúvali zoznam a mapy podľa prírastkov a na základe požiadaviek poskytovali užívateľom v písomnej alebo grafickej forme.

Zaevidovali a spracovali sme 25 PÚ.

Zaevidovali a spracovali sme 28 NPÚ.

Celkove z 28 NPÚ bolo určených 18 PÚ a 10 je v stave riešenia.

Vypracovali sme vyjadrenia k návrhom na PÚ pre MŽP SR.....28

Vypracovali sme vyjadrenia ku konfliktom záujmov z hľadiska

návrhov na PÚ pre žiadateľov.....19

Spracovali a skontrolovali sme zoznam UPÚ.....15

Spracovali a skontrolovali zoznam NPÚ.....83

Skontrolovali sme mapy PÚ.....6

Skontrolovali sme mapy NPÚ.....8

Počet stránok: 32.

2. Register zosuvov

Priebežne sme spracúvali správy a aktualizovali databázu. Počet prírastkov 13 a 14 anotácií. Dopĺňali sme súradnice do záznamových listov v (448 ZL) a chýbajúce archívne čísla do databázy.

Celkový počet zosuvov: 11 378.

Počet stránok: 86.

3. Register vrto

Počas roka sme pokračovali v spätnej kontrole záznamových listov o vrtoch, v kontrole ich správnosti, zakresľovaní do mapy, rozbíjaní areálov, robili sme opravy v ZL a na mapách, skontrolovali sme správnosť zakreslenia, zakresľovali sme nové vrty a zaznamenávali údaje o vrtoch rozbitím areálov... Na základe kontrolovania a overovania údajov sme vytvorili podregister vrto (zrušením areálov). Do databázy sme uložili celkove

17 700 záznamových jednotiek o geologických dielach. Od začiatku spracovania (2. polrok 2001) je ich v databáze 21 306.

Počet stránok: 174.

4. Register hydrogeologických vrtov

Spracúvali sme prírastky v rámci registra, prehodnocovali a vybrali podklady na vytvorenie podregistra geotermálnych a minerálnych vôd.

Počet spracovaných vrtov: 111.

Počet spracovaných anotácií: 76.

Počet uložených ZL do počítača: 120.

Vypracovali sme *Prehľad zásob podzemných vôd hydrogeologických celkov SR*.

Počet stránok: 314.

5. Register skládok pevného odpadu

Aktualizovali sme databázu registra v rámci 63 okresov (zástupcovia 9 okresov aktualizáciu neposlali, zo 7 okresov bola aktualizácia nedostatočná). Databázu sme dopĺňali o chýbajúce položky (lokalita a katastrálne územie).

Vytvorili sme zoznam prevádzkovaných skládok z územia Slovenska.

Počet prírastkov: 6.

Počet anotácií: 37.

Celkový počet v registri: 8 687.

Počet stránok: 121.

6. Register mapovej a účelovej mapovej preskúmanosti

Pokračovali sme v spracúvaní prírastkov. Do registra sa uložilo 346 záznamov. Pribežne sme kontrolovali a dopĺňali chýbajúce údaje zo starších správ do r. 1970 a vypracovali sme 124 záznamov.

Počet stránok: 30.

7. Register geofyzikálnej preskúmanosti

Pokračovali sme v aktualizácii záznamov a nákresov.

Počet stránok: 13.

8. Register starých banských diel

Pokračovali sme v spracúvaní nových informačných prírastkov na základe nových správ, v kontrole starých údajov, dopĺňali sme ZL.

Celkový počet v registri: 16 458.

Počet nových ZL: 79.

Počet spracovaných anotácií: 11.

Počet skontrolovaných ZL: 800.

Počet aktualizovaných ZL: 175.

Spracovalo sa 10 protokolov o likvidácii starého banského diela.

Počet stránok: 29.

9. Register vyjadrení k investičnej výstavbe

Vypracovali sme písomné stanoviská a vyjadrenia k investičnej výstavbe z hľadiska výskytu zosuvov, starých banských diel (SBD) a prieskumných území (PÚ). Celkove sa vypracovalo 236 stanovísk. Z toho:

- z hľadiska zosuvov: 74,
- z hľadiska SBD 8,
- z hľadiska PÚ 81.

Informačný systém

V zmysle štatútu ŠGÚDŠ oddelenie koncepčne, technicky a programovo zabezpečovalo tvorbu a využívanie informačného systému v geológii ako subsystému informačného systému o životnom prostredí a informačného systému o území Slovenskej republiky.

Realizovali sa programátorské práce a služby pri rozvoji prostriedkov GIS ArcView a databázy dBASE IV. Spolupracovali sme pri zabezpečovaní súhrnnej správy bilancie zásob výhradných ložísk a prognózných zdrojov nerastných surovín, pri riešení úloh pre sekciu geológie a prírodných zdrojov a pri poskytovaní údajov vonkajším užívateľom.

Zabezpečoval sa rozvoj technickej a odbornej úrovne GIS pracovníkov, tvorba aplikačných programov pre grafické a databázové výstupy – na ich štandardizáciu a využívanie v sieťovej prevádzke.

Administrátor databázy Oracle absolvoval školenia na novú verziu Oracle 9i, ktoré umožní spoluprácu s internetom.

Spracovala sa metodika digitalizácie máp pre *Atlas máp stability svahov SR* s cieľom vybudovať IS v prostredí GIS Arc View 3.2 na využitie v procese rozhodovania. Zdigitalizovalo sa 14 máp mierka 1 : 50 000, spracovala sa informácia pre tvorbu GIS atlasu zosuvov a mapové výstupy a pripravili sa ich tlačové výstupy.

V rámci odbornej pomoci pre sekciu geológie a prírodných zdrojov sa dopracovala problematika starých ekologických záťaží horninového prostredia. Výsledkom riešenia je GIS starých ekologických záťaží horninového prostredia.

Poskytovala sa odborná pomoc a výstupy aj pre iným sekciám MŽP SR a SAŽP. Oddelenie poskytovalo výstupy a služby (spracovania, analýzy) aj oprávneným záujemcom v zmysle štatútu (Geofond).

Hlavná aplikačná aktivita oddelenia bola zameraná na odbornú počítačovú podporu vecnej náplne (registrov) oddelenia registrov pri ich spracovaní v prostredí ARC/INFO, GIS ArcView a v databázach Oracle 9i a dBASE IV.

Pre register prieskumných území sa priebežne spracúva grafická a atribútová informácia s priradením údajov o príslušných katastrálnych územiach a spresňujú (overujú) sa ich definičné lomové body.

Pravidelne 4x ročne sa aktualizujú mapy určených a navrhovaných prieskumných území v mierke 1 : 400 000 a k nim prislúchajúce zoznamy.

V registri zosuvov sa priebežne aktualizuje grafický súbor (cca 650 máp mierky GK 1 : 25 000), spolu 30 máp, realizujú sa výstupy v mierke JTSK 1 : 50 000 s prepojením na existujúcu aktualizovanú databázu.

V registri skládok prebiehala grafická aktualizácia databázy záznamových listov.

V registri hydrogeologických vrtoch sa dobudovala údajová databáza a prebiehajú práce na prepájaní s bázou grafických záznamov máp listokladu GK mierky 1 : 25 000 (odstraňovanie chýb a riešenie vzťahu m : n, grafický záznam a záznamový list).

Dokončili sa v práci na digitalizácii grafickej časti registra účelovej mapovej preskúmanosti a vytvorila sa jeho verzia GIS. V registri geologickej mapovej preskúmanosti sa spracovalo obdobie 1976 až 1985 v mierke 1 : 200 000 s prepojením cez archívne správy už existujúcej databázy v prostredí ArcView.

Začali sa práce na digitalizácii máp geofyzikálnej preskúmanosti (obdobie 1981 až 2000).

V oddelení písomnej dokumentácie sme sa podieľali na vstupe údajov do databázy IS archívu správ o geologických prácach.

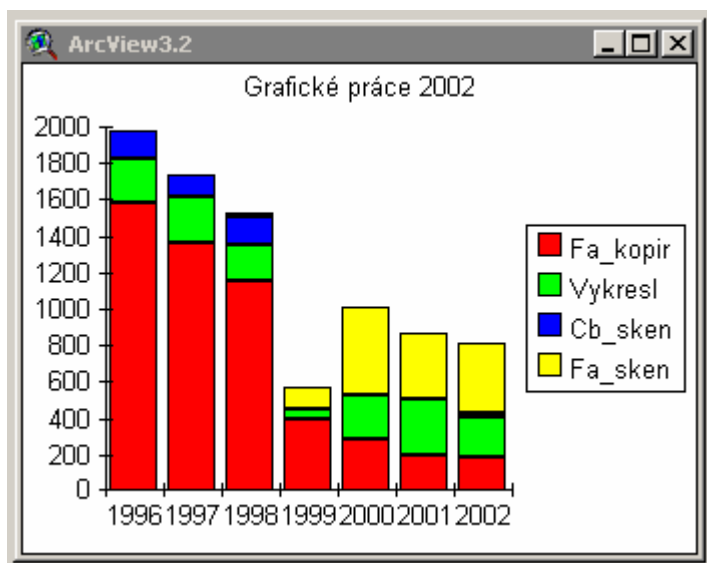
Podieľali sme sa na práci v komisii pre informatiku zriadenej na MŽP SR a na prácach pri rozvoji GIS geológie.

Spolupracovali sme pri spracovaní prvotnej grafickej dokumentácie a pri poskytovaní údajov a výstupov v registri ložísk pre oddelenie evidencie a ochrany ložísk nerastných surovín.

Oddelenie poskytovalo grafické práce pre MŽP SR, rezortné a mimorezortné organizácie na plotri HP DJ 650C a kopírke CANON Color BJ A1.

Vykonávalo sa kopírovanie, skenovanie, vektorizácia a digitalizovanie. V roku 2002 sa realizoval nasledujúci rozsah grafických prác (v prepočte na formát A1):

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Farebné kópie	1 585	1 360	1 150	396	285	197	188
Vykresľovanie na plotri	240	250	200	60	240	303	220
Čb skenovanie	150	130	–	–	–	10	20
Far. skenovanie	–	–	30	119	485	354	390

Z uvedeného vyplýva, že ťažisko prác sa presúva z farebného kopírovania na farebné skenovanie. Pokles farebného vykresľovania a kopírovania sa stabilizoval na hodnote, ktorá zodpovedá využívaniu zariadení najmä pracoviskami ŠGÚDŠ.

Vedie sa evidencia naskenovaných súborov TIFF základných geologických máp, arch. č. správy, č. prílohy, náz. map. listu, tzp listu (mapa, legenda, kog. body) a digitálnych údajov k archívnym správam.

Evidencia a ochrana ložísk nerastných surovín

1. Bola spracovaná a vydaná *Bilancia zásob výhradných ložísk SR* so stavom k 1. 1. 2002 a *Evidencia ložísk nevyhradených nerastov* so stavom k 1. 1. 2002.
2. Systematicky sa spracúvali prírastky ložiskových správ z preklasifikácie ložísk do kategórie Z, pričom sa vypracovalo 102 pasportov s príslušnými zákresmi do máp.
3. Pre potreby vypracovania bilancií zásob nerastných surovín sa vypracovalo 217 výkazov o stave a pohybe zásob za výhradné ložiská a 111 za nevyhradené ložiská nerastov, ktoré sú v evidencii a ochrane ŠGÚDŠ Bratislava.
4. Na žiadosť organizácií, ktoré vykonávajú investičnú výstavbu, sa vypracovalo 81 vyjadrení ku konfliktom záujmov a 45 vyjadrení k neúplným požiadavkám.
5. Záujemcom sa poskytlo cca 126 informácií o ložiskách na území SR – v prevahe išlo o zamestnancov MŽP SR a ŠGÚDŠ – RC.
6. Dokončila sa úloha *Vzťah horninového prostredia k ochrane prírody a krajín* odovzdaním záverečnej správy po jej oponentúre.
7. Bol vypracovaný 1 návrh na zrušenie CHLÚ.
8. Odpis zásob sa realizoval na 2 ložiskách a na 5 bol podaný návrh na odpis.
9. Do evidencie iným organizáciám sme odovzdali 1 ložisko a do evidencie ŠGÚDŠ Bratislava sme prevzali 5 výhradných ložísk nerastných surovín, 5 je v štádiu rozpracovanosti.
10. Začala sa identifikácia ložísk nevyhradených nerastov a ich zakresľovanie do mapových podkladov. Zatiaľ sa spracovalo 36 ložísk.
11. Pripravili sa materiály na vypracovanie mapových podkladov v zmysle vyhlášky MH SR č. 295 zo 4. 11. 1999 pre ložiská v evidencii ŠGÚDŠ (70 materiálov). Z toho 28 sa skompletizovalo a odovzdalo na príslušný OBÚ, zvyšných 42 na MŽP SR.

Hmotná dokumentácia

Hlavným obsahom činnosti oddelenia v roku 2002 boli práce na realizácii projektu *Reinterpretácia a zhodnotenie geologickej hmotnej dokumentácie ložiskových vrtovej Slovenskej republiky*. Zahŕňali záchranné práce hmotnej geologickej dokumentácie uloženej v sklade hmotnej geologickej dokumentácie na šachte Maximilián v Banskej Štiavnici. Tento sklad a v ňom uložený materiál bol opakovane vykradnutý, a preto sa rozhodlo zvyšný materiál evakuovať. Z tohto skladu sa odviezlo 352 paliet materiálu s hmotnosťou cca 450 ton, čiže 26 048 bežných metrov vrtného jadra. Predstavuje to cca 55 000 – 65 000 m odvrátených vrtovej. Z iných miest Slovenska sa zhromaždila hmotná dokumentácia s celkovou hmotnosťou cca 12 ton. Predstavuje to okolo 1 000 bežných metrov vrtného jadra.

Z dovezeného materiálu sa v roku 2002 trvalo uložilo na základni hmotnej geologickej dokumentácie v Kráľovej pri Senci 108 paliet. Je to spolu 6 912 m vrtného jadra. Na ďalšie spracovanie v roku 2003 sa dočasne uložilo 299 paliet materiálu s 19 136 m vrtného jadra. V rámci úpravy materiálu „minimalizáciou“ sa prerezalo okolo 6 800 m horninového materiálu.

Okrem uvedených „terénnych“ prác pracovníci oddelenia hmotnej geologickej dokumentácia zaevidovali viac ako 100 000 údajov o sťahovanej a uloženej hmotnej geologickej dokumentácii do jednotnej databázy HGD.

Popri týchto prácach sa umožnilo nahliadnuť do hmotnej geologickej dokumentácie na základni hmotnej geologickej dokumentácie na Galvaniho ul. 18 v Bratislave 11 oprávneným osobám a na základni hmotnej geologickej dokumentácie Kráľová pri Senci 26 oprávneným osobám.

Ústredná geologická knižnica (ÚGK)

Je špecializovanou knižnicou s celoštátnou pôsobnosťou so zameraním na oblasť geológie a príbuzných vedných odborov. Zabezpečuje voľný prístup k informáciám šíreným na klasických aj elektronických druhoch nosičov. Knižnica v roku 2002 poskytovala tieto služby:

1. Knižničný fond

je výsledkom dlhoročnej špecializácie na geológiu, jeho systematického dopĺňania domácimi a zahraničnými odbornými monografickými i periodickými dokumentmi. Do konca roka 2002 knižnica súhrnne zaregistrovala 68 564 zväzkov monografickej a periodickej literatúry (knihy a zviazané ročníky časopisov), 35 266 neviazaných čísel periodickej literatúry a 531 titulov časopisov. Z knižničného fondu sa v minulom roku požičalo 11 895 dokumentov (prezenčná i absenčná forma). Prostredníctvom medzinárodnej a vnútroštátnej medziknižničnej výpožičnej služby (MVS a MMVS) knižnica zabezpečila 157 dokumentov. Okrem toho knižnica zabezpečovala pravidelnú cirkulačnú výpožičnú službu pre regionálne centrá (70 titulov časopisov, t. j. 1 069 čísel, a taktiež monografie a iné dokumenty). V priebehu roka 2002 pribudlo do knižnice 37 nových čitateľov. Spolu s predchádzajúcimi rokmi je to teda 387 čitateľov (okrem zamestnancov ŠGÚDŠ) a nárast za minulý rok predstavuje 10,5 %.

2. Databázy (v elektronickej forme) a s tým súvisiace rešeršné služby:

a) zahraničné databázy s abstraktmi z oblasti geológie a životného prostredia na CD-ROM (spolu asi 3 730 000 záznamov):

- GEOBASE (ročný nárast o 50 000 záznamov),
- GEOREF (ročný nárast o 70 000 záznamov),
- EMBASE (ročný nárast o 30 000 záznamov).

V minulom roku sa z týchto databáz spracovalo asi 1 890 rešerší.

b) Databáza GLIB – katalóg knižnice od roku 1990 (doplnený o retrozáznamy za obdobie 1983 – 1989), bibliografia a výpožičný systém. V súčasnosti databáza obsahuje 23 359 záznamov. GLIB je prístupný na internete na adrese <http://geodata.gssr.sk>.

V rámci medzinárodnej spolupráce sa množstvo primárnych dokumentov dostáva do knižnice zo zahraničia, a to na základe medzinárodnej výmeny publikácií. V roku 2002 bola knižnica v kontakte s 222 partnerskými inštitúciami z 59 krajín. Týmto spôsobom získala 401 titulov časopisov, monografie, mapy a iné druhy dokumentov.

Pri štúdiu dokumentov knižnica poskytuje možnosť reprografických služieb.

Knižničný fond pracoviska v Spišskej Novej Vsi tvorí 26 094 knižných publikácií. Pracovisko zabezpečuje pre pracovníkov SNV medziknižničnú cirkuláciu odborných časopisov, objednávanie a evidenciu časopisov a kníh.

Vydavateľská činnosť

ŠGÚDŠ v rámci svojej vydavateľskej činnosti v roku 2002 vydal tieto tituly:

- Periodický odborný časopis Slovak Geological Magazine, č. 1 a 2.
- Ročenka ŠGÚDŠ za rok 2001.
- Guide to geological excursions (kongres KBGA).
- Slovenské názvy minerálov (monografia).
- Anglicko-slovenský geologický slovník.
- Geológia a životné prostredie (zborník referátov z konferencie).
- Geochémia 2002 (zborník referátov z odborného seminára).
- Ročenka – Nerastné suroviny SR za rok 2001.
- Geologická mapa regiónu Kysúc 1 : 50 000.